

Intervjuer med personal till brukare med personligt stöd enligt LSS, före installation av digitalt stöd i hemmet

Projektmedverkande från OF (omsorg om personer med funktionsnedsättning) i Hultsfreds kommun hade fått samtycke från brukarnas anhöriga respektive gode män, till att brukarna skulle bli deltagare i projektet. De tre personerna som deltog i projektet bor alla i egen lägenhet alt. korttidsboende i ett särskilt boende för funktionshindrade. En person har biståndsbeslut för att få stöttning med sysslor såsom matlagning, städning och påminnelse om händelser som bryter från vardagsrutinen. De två andra personerna har i stort sett tillsyn och hjälp dygnets alla vakna timmar. Samtliga brukare har ingen möjlighet att själva svara på frågor om digitalt stöd i hemmet så istället beslutades att en personal med god kännedom om brukaren skulle intervjuas.

Brukarna som deltog var tre stycken till antalet, en man och två kvinnor. Åldern på brukarna har ett medelvärde på ca 25 år. Brukarna har inte någon tidigare vana av användning av teknik som är kopplad mot internet, mer än att någon har en privat mobiltelefon och någon annan använder sig av läsplatta för underhållning. En möjlighet till ett mer självständigt liv med hjälp av det digitala stödet var det som var huvudsyftet med att lösningen ville testas hos just dessa personer. Det digitala stödet skulle kunna få brukaren att klara sig ensam längre stunder eftersom lösningen kan hjälpa till med att indikera när brukaren till exempel vill lämna lägenheten, fyller upp vatten i badkaret eller använder spisen. En av brukarna har också haft problem med att okända personer med ont uppsåt blivit insläppta i lägenheten och stulit egendom från brukaren.

Personalen som intervjuades fick var och en frågan att värdera vilken känsla av trygghet det digitala stödet kan komma att ge dessa personer? Skalan som sattes var 1-6 där värde ett skulle vara lika med väldigt otryggt och värde sex väldigt tryggt. Personalen kände att det digitala stödet skulle vara drygt en fyra (medelvärde) på skalan.

Intervjuer med personal till brukare med personligt stöd enligt LSS, efter installation av digitalt stöd i hemmet

Den avslutande intervjun med de från personalen som har ett ”ansvar” för respektive brukare, kunde inte genomföras då flertalet av dessa personer blev sjukskrivna. Nedan sammanfattning av hur personalen upplevt det digitala stödet för brukarna, är därför skriven av Enhetschefen för den personal som varit i kontakt med de tre brukarna som deltog i testperioden.

Några goda exempel från testperioden;

Hos en brukare märkte man snabbt att självständigheten ökade, ett arbetsmoment (väckning) på morgonen kunde tas bort, brukaren hade en rörelsesensor vid ytterdörren vilket innebar att när brukaren hämtade sin tidning på morgonen så kunde personalen se att brukaren var vaken och behövde inte göra ett besök där.

Hos en annan brukare där det är en hög bemanning, personalen befinner sig i brukarens lägenhet i stort sett hela brukarens vakna tid, här har man nu kunnat se att man "lämnar" brukaren mer ensam i sin lägenhet och man upplever det som positivt där både personal, närstående och brukaren känner tryggheten.

En sak man har upplevt är att brukarna kan "störa" sig på små saker som till exempel det blinkande ljuset på "huvudcentralen". Det skapade viss irritation hos någon av brukarna. Ett annat problem som uppstod var att sensorerna trillade ner.

Arbetsgruppen ser positivt på framtiden med hjälp av det digitala stödet till de brukare som kan ha nytta av det, viktigt att man ser till den enskilde och vilket syfte ett digitalt stöd kan ge.

Intervjuer med pensionärer, före installation av digitalt stöd i hemmet

Pensionärerna hade tillfrågats om deltagande dels via en allmän inbjudan till informationsträffar om projektet men även via en riktad förfrågan av hemtjänstpersonal med god kännedom om brukares behov. Projektet hade för avseende att i första hand vända sig till pigga pensionärer eftersom syftet med projektet var att utröna om det digitala stödet kunde komplettera ett personligt stöd och ge en större känsla av trygghet så att ett kvarboende i det egna hemmet kan förlängas.

15 stycken pensionärer, en man och 14 kvinnor blev intervjuade innan installation av det digitala stödet. Intervjun genomfördes vid ett planerat besök (med två veckors framförhållning) hemma hos pensionären. Alla intervjuer genomfördes av den person som projektet utsett som utvärderare men vid besöket deltog även projektledaren som hade till uppgift att visa de prylar som brukaren kunde få välja på att testa. Syftet med besöket, förutom intervjun, var att ge brukaren mer information om projektet samt att repetera vilka behov som skulle kunna täckas med lösningen.

Medelåldern för deltagarna var på nästan 82 år. Den yngsta deltagaren var 65 år och den äldsta 90 år. Samtliga levde som ensamstående.

Vid intervjun så hade 13 stycken av de 15 pensionärerna redan någon eller några beviljade insatser från hemtjänsten. Insatsernas omfattning varierade men samtliga av de 13 hade ett trygghetslarm. För drygt 69 % (9/13) av dessa var larmet den enda beviljade insatsen.

Vid intervjun tillfrågades de medverkande om de hade tillgång till mobiltelefon, smartphone, dator eller något annat digitalt stöd i hemmet såsom till exempel hemmalarm. Nästan 27 % (4/15) hade inte något alls av ovanstående. Drygt 73 % (11/15) har tillgång till en privat mobiltelefon/smartphone. Dock var det endast en av dem (81 år ung) som ägde en smartphone. 20 % (3/15) av de intervjuade använde även kontinuerligt en dator som fanns i hemmet. Inte någon av de tillfrågade hade utrustat sitt hem med någon annan form av digitalt stöd.

Varför vill du hjälpa till att testa denna utrustning?

Utav svaren att döma kan följande kategorier utläsas; trygghet, tekniknyfiken, önskemål om medverkan och självständighet. Sex personer av de 15 intervjuade svarade med fraser som kan kategoriseras som trygghet. Några av kommentarerna var *att det känns tryggt att personalen kan se dem (tillsynskamera) samt man vill inte hamna på golvet i ett dygn!* Det är också fyra personer som uttrycker sin nyfikenhet för tekniken och ser det som en möjlighet för dem att få vara med och testa. *Nyfiken på teknik och nytt som kommer! Självklart vill man vara med och kolla upp vad det är!?*

Man märker också att några tagit projektets önskemål till sig, det vill säga att de tycker det är *kul att kunna vara med och hjälpa till* med att utveckla framtidens komplement till hemtjänst. Två personer uttrycker sin förhoppning om att tekniken kan hjälpa dem till en fortsatt självständighet.

Intervjuer med pensionärer, efter installation av digitalt stöd i hemmet

Den avslutande dialogen om hur det digitala stödet upplevts för pensionärerna, gjordes i samband med att alla pensionärerna blev inbjudna på en avslutande lunch. På grund av teknikstrul så avbröts testet två veckor tidigare än planerat varpå denna form för dialog genomfördes istället. (Projektet hade från början planerat att även genomföra enskilda intervjuer efter testperioden.)

Dialogen genomfördes av projektledaren och det var 13 stycken kvinnor av de deltagande pensionärerna som deltog. Informationen har upplevts som bra men pensionärerna säger också att man aldrig kan få för mycket information och träffarna har varit en positiv och intressant träffpunkt.

Vad har varit positivt med att testa utrustningen?

Tryggheten!

Brukarna berättar att de har känt sig tryggare än tidigare bland annat på natten, eftersom de vet att de fått tillsyn av personalen under natten. Någon berättar också att de känt sig trygga av att ha en sensor som noterar om de inte varit aktiv på morgonen innan ett visst klockslag.

En brukare säger att tekniken dock fungerat ”så där” hemma hos henne.

När projektledaren frågar hur många som känt sig trygga med det digitala stödet så är det merparten (11 av 13) av pensionärerna som räcker upp handen.

Vad har varit mindre bra med att testa utrustningen?

Sensorerna och larmet har ramlat ner. Larmet ställs i sin laddare på natten och går man upp så glömmer man kanske att ta det på sig. En smäckrare och snyggare klocka är önskvärt. Man ska inte behöva ha ”fula” saker på sig som utmärker sig och inte smälter in i den vanliga klädseln. Dock allt är det inte alla som håller med om att detta är ett problem. Pensionärerna vill dock att larmet ska vara vattentätt så att det även fungerar om man är med det till exempel i duschen eller om det av någon annan anledning blir utsatt för vatten.

Passivitetslarmet har inte fungerat tillfredställande.

Det är delade meningar kring om de har kunnat ”lita på” sensorerna.

Pensionärerna tycker inte att det digitala stödet har stört dem på något sätt eftersom de levit ”som vanligt” under tiden som utrustningen testats.

Digitalt stöd i framtiden?

Många pensionärer uttrycker en farhåga om att det digitala stödet i en framtid ska kosta för mycket för att man ska välja det. Det är svårt att känna till innan vilket stöd och trygghet den enskilda individen känner med att ha det i hemmet vilket gör att man kanske inte vill betala för något som man inte vet hur det fungerar. Många är helt enkelt oroliga över att ett digitalt stöd kommer att bli för dyrt för dem så att de inte har råd att låna det?